

گفت‌وگوی
روزنامه صبا با
عوامل انیمیشن
سینمایی «نگهبانان
خورشید»

انیمیشن ایرانی به حاشیه رانده شده است

معصومه دهقان
گفت‌وگو

در روزگاری که سینمای کودک و نوجوان بیش از هر زمان دیگری نیازمند قهرمان‌هایی از جنس همین سرسبز زمین است، «نگهبانان خورشید» تلاشی برای بازگرداندن خیال، اسطوره و اعتماد به نفس به دنیای کودکان ایرانی است. این انیمیشن سینمایی که خارج از بخش مسابقه در جشنواره فیلم فجر نمایش داده می‌شود، روایت‌گر ماجرای دو پسر بچه است که در مسیر یک ماجراجویی فانتزی، به درکی تازه از قدرت، دوستی و خودباوری می‌رسند.

عماد رحمانی:

انیمیشن از فیلم سخت‌تر
است، اما کمتر دیده می‌شود

دارد. اما در زمان حال، ما با بهرام و جانور و بهرو هستیم؛ دو پسر بچه ۹ ساله بامزه که اعتماد به نفس پایینی دارند و دوست دارند در مدرسه، مثلاً در مسابقه نمایشنامه‌خوانی موفق شوند. آن‌ها درگیر رقابت‌هایی هستند که گاهی به مرز آزار هم نزدیک می‌شود. در دل این داستان، منطقه‌ای باستانی به نام «دشت خفته» وجود دارد. بچه‌ها از روی کنجکاوی وارد این فضا می‌شوند و به‌طور اتفاقی درگیر قاچاقچیان آثار باستانی می‌شوند. آن‌ها برای رسیدن به شمشیر جادویی وارد یک معما می‌شوند، اما اشتباهی مرتکب می‌شوند و نگهبان مقبره ظاهر می‌شود؛ نگهبانی در قالب یک قوچ سخنگو که نمادی از قوچ آرامی ایرانی است. از این‌جا یک سه‌گانه شکل می‌گیرد؛ بچه‌ها و نگهبان، تیمی می‌شوند تا نگذارند شمشیر به دست قاچاقچی‌ها بیفتد و از قدرتش سوءاستفاده شود. در طول این سفر قهرمانانه، آن‌ها متوجه می‌شوند که قدرت واقعی در اعتماد به هم، اعتماد به نفس و دوستی است، نه در خود شمشیر.

عنوان «نگهبانان خورشید» عنوانی استعاری و اسطوره‌ای است. این نام چه نسبتی با جهان فیلم دارد؟

تمام تلاش ما این بود که در درجه اول سرگرم‌کننده باشیم و در درجه دوم تأثیرگذار. سه مسئله برای ما مهم بود: اول اینکه کار ریشه در فرهنگ کهن ما داشته باشد، دوم اینکه فانتزی لازم برای درگیر کردن کودک را داشته باشد، و سوم اینکه مزیت رقابتی ما یعنی فضای ایرانی و نگاه بومی در آن حفظ شود. فیلم یک کار ماجراجویانه، کمدی و موزیکال است. صحنه‌های تعقیب‌و‌گریز دارد و مشخصاً مخاطبش کودکان بالای هفت سال هستند. کودک باید مدام با فیلم همراه شود، خسته نشود و قصه او را جلو برد. اسم «نگهبانان خورشید» هم در همین فضا معنا پیدا می‌کند؛ یک عنوان حسی، نه شعاری.

می‌خواهم درباره تیم تولید و عوامل اصلی فیلم هم بپرسم. چه کسانی روی این پروژه کار کردند؟

بله، تهیه‌کننده: مهدی جعفری، کارگردانی هنری؛ بنیامین شجاعی؛ آکه قیلاز روی «شمشیر و اندوه» و «افسانه سپهر» کار کرده بود؛ مدیر تولید: معین کریمی، صدای پیشگان: ناهید امیریان، آرزو آفرین، حامد عزیزی، تدوین: جلیل ایروانی، آهنگسازان: شاهین پزهران و آرش آقابابایی است.

عماد رحمانی، یکی از کارگردانان فیلم، در این گفت‌وگو از مسیر شکل‌گیری اثر، چالش‌های تولید، قهرمان‌سازی و دغدغه‌های سینمای کودک می‌گوید.

در آغاز گفت‌وگو می‌خواهم از نقطه شروع «نگهبانان خورشید» بپرسم. ایده ساخت این فیلم از کجا آمد و چه شد که تصمیم گرفتید وارد این پروژه شوید؟

حدود یک سال و نیم پیش، هم‌زمان با اینکه فیلم «افسانه سپهر» را در مرحله پس‌تولید داشتیم و آن فیلم در جشنواره فیلم فجر حضور داشت، به این فکر افتادیم که روند قصه‌پردازی و قهرمان‌سازی‌ای که همیشه برای کودک ایرانی آرزوی ما را داشتیم، به یک بلوغ کامل‌تری برسد. یکی از هدف‌هایی که چند سال است داریم، این بوده که تیم را منسجم نگه داریم و اجازه ندهیم تجربه‌ای که به دست آمده، از هم بپاشد. به همین دلیل دقیقاً در پایان مراحل تولید آن کار، پروژه «نگهبانان خورشید» استارت خورد.

ما همیشه یک فلسفه داشتیم و آن هم این بوده که استاندارد کیفی آثارمان باید روز به روز به آثار خارجی نزدیک‌تر شود، اما هم‌زمان باید ببینیم که مزیت رقابتی ما جای دیگری است. ما نمی‌توانیم با سردمداران این حوزه مثل دیزنی و پیکسار از نظر تکنیک و بودجه رقابت مستقیم کنیم، اما می‌توانیم قهرمان‌سازی را از دل فرهنگ، قصه‌ها و زیست‌بوم‌های ایرانی بیرون بکشیم. به همین خاطر تمرکز اصلی ما این بود که این بار در فضای مدرن ایران، قصه‌ای را تعریف کنیم که قهرمانش دوباره بچه‌ها باشند.

قصه فیلم ترکیبی از اسطوره و جهان معاصر است. کمی درباره جهان داستانی «نگهبانان خورشید» توضیح می‌دهید؟

ریشه قصه از یک افسانه کهن می‌آید؛ افسانه‌ای درباره یک پهلوان که با ازدهایی سترگ می‌جنگد و شمشیری جادویی دارد. این شمشیر قدرت زیادی

به نظرم کم لطفی جدی است، مخصوصاً نسبت به محتوای

کودک.

با این شرایط، فکر می‌کنید مخاطب و منتقد چه مواجهه‌ای با فیلم در فجر خواهد داشت؟

واقعیتش نمی‌دانم، چون تا به حال با چنین پدیده‌ای روبه‌رو نشده بودم. از نظر مخاطب عام، به‌خصوص خانواده‌ها و بچه‌ها، فکر می‌کنم فیلم می‌تواند تجربه‌ای شاد، موزیکال و سرگرم‌کننده باشد. اما از منظر داوری و نقد، احتمالاً فیلم در موقعیتی خنثی قرار می‌گیرد، چون اساساً وارد رقابت نشده است.

ساخت انیمیشن کودک در ایران با چه چالش‌هایی همراه است؟

کار برای کودک و نوجوان این روزها واقعاً جسارت می‌خواهد. نگاه داشتن یک تیم ۱۴۰-۱۵۰ نفره برای یک سال و نیم کار شبانه‌روزی اصلاً ساده نیست. انیمیشن مثل فیلم زنده نیست؛ همه چیز پشت سیستم اتفاق می‌افتد. شب‌هایی داشتیم که تا ساعت سه یا چهار صبح درگیر رندر بودیم. با این همه، انیمیشن ظرفیت بالایی برای حضور بین‌المللی دارد. ما برای آثار قبلی‌مان قراردادهای پخش جهانی داشتیم و این مسیر ادامه دارد.

این فیلم چه تغییری در نگاه شما به سینمای بلند

ما تمام تلاشمان این بود که تجربه تیمی که روی پروژه‌های قبلی داشتیم، حفظ شود و کیفیت کار ارتقا پیدا کند.

مدت زمان تولید این فیلم چقدر بود و چطور برنامه‌ریزی کردید؟

رحمانی: «نگهبانان خورشید» حدود ۲۰ ماه طول کشید، از فیلمنامه تا صداگذاری و میکس و آماده شدن برای نمایش. تجربه ما روی پروژه‌های قبلی کمک کرد تا فرایندها را دقیق‌تر پیش ببریم و خطاهای گذشته را تکرار نکنیم. انسجام تیم هم باعث شد کار با کیفیت بالا و در زمان مناسب به سرانجام برسد.

فیلم در بخش خارج از مسابقه جشنواره فجر نمایش داده می‌شود. این تصمیم را چطور ارزیابی می‌کنید؟

واقعیتش این است که من عمیقاً متعجب شدم. ما در سال ۱۴۰۱ انیمیشنی مثل «بچه زرنگ» را داشتیم که در بخش مسابقه بود و حتی جایزه هم گرفت. تولید انیمیشن بسیار پیچیده‌تر و پرهزینه‌تر از فیلم سینمایی زنده است. حدود ۱۴۰ نفر با بودجه‌ای بسیار بالای این پروژه کار کرده‌اند. انیمیشن همه مؤلفه‌های سینما را دارد؛ کارگردانی، فیلمنامه، موسیقی، صدای پیشگان، طراحی صحنه و لباس. اینکه انیمیشن به صورت کلی از رقابت کنار گذاشته شود،